

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadévatásban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hogyodóvra	4 c
Kaliban házes korva:	
Egész évre	20 kor.
Hogyodóvra	5 c
Vidákra postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hogyodóvra	6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
Szombati napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczna-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszafizetés
vagy megfizetésre nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, febr. 27.

Bábel und Biebel.

Delitzsch felolvasása valóságos Bábelt csinált a közvéleményből.

A biblia ó-szövetségi részének első könyve a Genézis, bámulatos hasonlósággal megvan az assir ékiratos táblákon, tehát — a biblia innen kopizálta.

Ez a legujabb beszéd téma.

Pedig ennek a híres mondásnak az eleje nem ujság, a belőle vont következtetés pedig bolondság.

Azt mondja Delitzsch, hogy az Egyistenről való fogalom, a vizözön monda, a Messiásban való hit feltalálható az assiroknál. Mi tovább megyünk. Feltalálható minden népnél.

Teste David cum Sybilla.

Minden nép tud aranykorról — ez a paradicsom történet, tudja, hogy önhibája folytán vesztette el az ember az aranyéletet, tud a nyelvek egysége és megzavarásáról, tud a vizözönről, tudja, hogy Istennek kell eljönni, hogy rendezze az ember szédült erkölcsi életét.

Van elég munka, mely az összes népek mythoszaival foglalkozik, tessék elolvasni, mind bizonyítják, hogy egy ős kinyilatkoztatás volt a forrásuk, melynek adatait később a költészet zománcza vonta be, néha oly vastagon, hogy alig találni fel a belső ős lényegét.

A babiloni XI-ik ékiratos tábla azt írja le, hogyan mondja el Hasziszadra

(a babiloni Noé), Szdubar Nimródnak, ős unokájának a vizözön történetét.

E tábla fordítása 1881-ben Haupt Páltól Lipcsében jelent meg.

E tábla ékiratos, melynek megfejtése Grotefend nevéhez fűződik, ki 1802-ben a göttingai tudós társaság előtt mutatta be az írásjegyek megfejtési módját.

Később, 1811-ben Rich angol konzul Ninive romjait fedezi fel, majd Botta és Layard ezerszámra küldik az ékiratos táblákat Párisba, majd mintegy 20,000 darabot visznek a British-muzeumba.

A tudományos anyag tehát óriási.

Ennek feküdt neki Delitzsch és most kisérti azt, hogy mivel e táblák elbeszélése hasonlít a bibliéhez, tehát a zsidók innen vették át a fogság idején a szentírás egyes részeit.

Igazi rationalista logika.

Az assir táblák a vizözönt már hősmondává dolgozva adják elé k, s bárha 2000 évvel Krisztus előtt irattak is, mint hozzávetőleg állítják, míg Mózes k. b. Krisztus előtt 1490 évvel írta le, képtenség az egymásból való kopirozást feltenni.

E történet, mint közös ős hagyomány élt Noé családjában, legtisztábban a Szem leszármazóinál, kik közül a tizedik generációban már előttünk áll Abraham.

Josephus szerint Kr. e 2308-ban volt a vizözön, Abraham kijön Choldeából 1940-ben, Nimród pedig 2174-ben kezd hatalmas lenni a földön és építeti a vizözön emlékének hatása alatt a nagy tornyot, mely az égig érjen. 234 év különbség van tehát Ninive alapítása és

Babilon létesítésétől Abraham kiköltözéseig.

Ez idő alatt, az emberek nagy kora miatt tisztán maradtak meg a hagyományok Ábrahámnál is, Nimród népénél is, a többi népnél is. De mivel különösen a Chám és Japhetidák a politeizmus felé hajlottak, Abraham ott hagyja őket s hagyományait családjában tisztán megőrzi, mely az aegyptomi fogságban is ajkrolajkra száll, oly szigorúan, hogy még a hajó név helyett is a régi tekah »láda« nevet használják a bárka jelzésére, mint olyan nép mely a hajózást a régi időben nem ismerte, habár aegyptomban már megismerte s akkor már a hajó jelzésére volt is szavuk »onijach«.

Babilonban tehát mint eposz költői czafrangokkal de lényegében elég épen kerül agyagtáblákra a vizözön története, míg Mózes isteni sugallattal védve a tévedéstől, rideg, rövid szavakkal ősi formájában írja azt le.

Éppen az, hogy minden népnél egyenlően meglehető az Egyistenség ős hite s az ószövetségi elbeszélések fontosabb részei — éppen az mutatja ősi közös forrásukat.

És éppen az, hogy másutt mindenütt költészetté vált a hit s eldurvult politeizmussá sőt fetisizmussá, míg a zsidóknál megmaradt, éppen az, hogy hitben nincs haladás, csak visszaesés, ez mutatja, hogy a hit nem emberi találmány, mert akkor fejlődnek mint minden emberi tudásból származó dolog.

Isteni kinyilatkoztatás a hit, melynek tiszta megőrzésére csak Isten képes. Az

A „TISZANTÚL“ TÁRCZÁJA.

Tea három személyre.

Angolból. —

— Nem veszi meg ezt a párnát, lady Peppercorn?

Ez egy asztmás, hajlott testű öreg dámtól kérdezte ezt s elébe tartott egy nagy khakiszatemből készült, rózsákkal és luczernával himzett diványpárnát.

— Belátom, hogy rettenetesen izléstelen — folytatta — s tudom, hogy nem teheti be a szalonjába, de mama azt mondja, hogy neki minden áron meg kell szabadulni tőle, mert elijeszti a vendéket!

— Minden portékátat ilyen módon árulod kedvesem? — kérdezte az öreg lady nevetve.

— Legalább szokatlan! De hát ezt csak jó lelkiismerettel nem is ajánlhatom másnék senkinek. Harminc shillinget kér érte anyám, valóságos rablás! De ugy-e kedves lady Peppercorn, azért mégis megveszi?

Lady Peppercorn azt mondta, hogy az őszinteség a legszebb erény s kijelentette, hogy megveszi a párnát; ha színével lefordítja, majd jó lesz a kis ölelnek. Eliz pedig megkönnyebbült sóhajjal tért vissza sátrába.

A bazárt nagyon unalmasnak találta s szívesebben maradt volna inkább az üres Londonban. A falhoz támaszkodott s szórakozottan

nézte a vidéki intelligenciát, mely le s fel hullámzott a termekben. Amint így maga elé bámult, egyszerre egy magas, borotvált arcú, körülbelül harminczéves férfit látott maga felé közeledni. De valaki elfogta utközben s beszélni kezdett vele. A leány idegesen várakozott: kíváncsi volt megtudni, mit keres ez az ember itt, hiszen Londonban vélte s azt is mondta neki, hogy ott tölti ezt az egész hónapot.

— Miss Thynne, — búcsuzni jöttem — szólt most a hangja, közvetlen közelében.

Erzsébet fájdalmas meglepetéssel nézett reá.

— Miért búcsuzni? — kérdezte csendesen.

— Visszamegyek Skóciába, a »vad«-jaim közé. Mire maguk visszatérnek Londonba, én már régen otthon leszek. A kedves mamája a 15-i mulatságra engem is keyes volt meghívni, így személyesen jöttem el kimenteni magamat, hogy ott nem lehetek.

— Sajnálok, hogy oly soká nem fogjuk látni — mondta a leány halkán — de maga persze mulatni fog otthon s ez a fő.

— Nem nagyon mulatságos dolog biz az, — szólt a férfi kissé szomorúan. — De kénytelen vagyok vele. Az anyám influenzas volt s most egyedül van otthon...

Elhalgatott, majd vidámban tette hozzá:

— Minthogy maga és a mamája miatt rándultam le ide, hát most jogosan kérhetem,

hogy körülvezessen s megmutassa az érdekesebb sátrakat. Azután meg még egyetlen virággal sem kínált meg, pedig ma pazarló kedvemben vagyok és elkerültem minden utamba lépő ifju hölgyet, hogy gomblyukamat maga diszithesse föl.

Erzsébet mélyen elpirult s szerette volna tudni, e vidám szavak alatt rejtőzik-e komoly értelem is. Tréfásan beszélt, de mélyen a szemébe nézett.

— A virágok már csaknem mind odavannak, — mondta tréfával — s Londonban bizonyára frissebbet kaphatott volna.

— Ha ez czélzás akar lenni arra, hogy akár azonnal vissza is térhetek oda, ahonnan jöttem, — nem fogom elérteni.

Mindketten nevettek. Azután Erzsébet az asztalra mutatott, ahol néhány fehér rózsza állott egy vázában.

— Ime; ezek még frissek.

Az elárusító-leány azonnal ajánlotta azokat megvételre s kaczer tekintettel hozzátette:

— Egy-egy shilling minden szál; de ha én tűzöm fel a kabátjára, az még egy shillingbe kerül az árán felül.

De Jim nem reflektált az utóbbira s tiz szálát vásárolt Erzsébetnek, a maga számára még egyet, azután Eliz elvezette még a jósnőhöz is, s kívül várta meg míg Jim eltűnt a függönyök mögött es jósoitott magának.

őszövetségben prófétái, az ujjban szent Fia által alapított családhozatalan szent egyháza által.

Olyan a viszony a kinyilatkoztatott hit és a mythoszok között, mint a történelem és mende-mondák között. Egy volt a forrás, talán hasonlít is mindkettő elbeszélése, de azért bolond aki azt hiszi, hogy egy értékű is, vagy hogy a történet pletykákból szedi adatait.

Delitzsch azt hitte, hogy az assir táblákból új bábel-tornyot épít, mely az égig ér s megostromolja onnan az eget, pedig e babiloni táblák csak pidesztál, melyre állítva nemcsak a hit, de a tudásbeli meggyőződés is leborul a szentkönyv isteni tekintélye előtt. P—y.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 27.

Elnökök: Apponyi Albert gróf.
Az irományok előterjesztése során elnök bemutatja a katonai javaslatok ellen beérkezett újabb feliratokat. (Éljenzés a balon és szélsőbalon.)

Elnök: Következik a napirend:

az ujonczjavaslatok

folytatólagos tárgyalása.

Beniczky Arpád: A javaslatok ellen szól. A honvédség felállításakor azt hitték, hogy ez lesz az önálló magyar hadsereg magva és alapja és ezért mindent megszavaztak annak szükségletéért. Sajnos, csalódtak. A honvédség, mint a lefolyt harmincz esztendő tanusítja, nem egyéb, mint egy félbe maradt csonka intézmény, melynek nyakán Reichskriegsminister ül. (Ugy van! a szélsőbalon.) A jelen törvényjavaslat egyenesen felháborító és a függetlenségi párt mindent el fog követni, hogy azt törvényerőre emelkedni ne engedje. (Helyeslés a szélsőbalon) A folyton fokozódó hadügyi terheket már nem bírja a nemzet, az ország. Es ki tudja, hova fognak még ezek fejlődni. Hiszen a költségek emelkedéséről az előadónak nem lehet tudomása, mikor azt még a hadügyi kormányzat se tudja.

— Nos? — mondta várakozásteljesen, mikor a másik ismét kijött a szobáczkából.

— Azt mondta, hogy egy nőszemély befolyása alatt állok, akinek fehér bőre és nagyon szép, barna haja van. A szemei pedig épp oly változékonyak, mint az opál s az ember soha sincs tisztában vele, hogy mi rejlik mélyükben. A termete olyan, mint egy istennő s a szive . . . a szive . . . Mit gondol Eliz, mi van a szivében?

— En nem tudom.

— S nem is vezethet nyomra?

— Nem.

— S nem ismeri fel a kérdéses hölgyet a leirás után?

— Ne . . . em . . .

A leány elpirult s félrefordította a fejét. E perczben az öreg Peppercornné közeledett feljűk s Eliz idegesen szólt:

— A mamának még nem is köszönt, jöj-jön, megmutatom a sátrát.

Mrs. Thynne örömmel üdvözölte az új vendéget, de a keze tele volt dologgal és különben is egyre jöttek-mentek a sátorban.

— Vezesse Elizt teázni — szólott — már nagyon fáradt szegény.

— Jöj-jön Eliz, — mondta a fiatalember s megfogta a kezét.

— Ki engedte meg, hogy keresztnevemen szólítson? — kérdezte a leány kissé tréfás haraggal.

— A mamája. Azt mondta: Vezesse Elizt

Kubik Béla: Nem kötik azt az előadó orrára.

Beniczky Arpád: Tudnia kell azt mindenkinek, hogy az ország nem nélkülözheti azt a 13 ezer fiatal munkaerőt, melyet a javaslatok elvonnának a munkától (Ugy van! a szélsőbalon.) Es ha ezt tudják — mert tudni kell — miért nem emelik fel szavukat a miniszterek, kivált a földművelésügyi miniszter a javaslatok ellen? Miért nem tiltakoznak e nemzetellenes merénylet ellen. Hiszen ez kötelességük lenne. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Hiszen a munkások hiányát érzik az országban szélteben-hosszában. A nemzet a tuloldalon, és éppen ez a baj. Vigyázzanak a tuloldalon, ne éljenek vissza olyan sokat a nemzet jóhiszeműségével. A javaslatot nem fogadja el. (Zajos helyeslés és tetszés a szélsőbalon.)

Szemere a hadseregről.

Szemere Miklós: A hadseregről kíván szólni, nem politikai, nemzeti szempontból óhajtat beszélni róla; párttekinet nélkül csak technikai szempontból a hadsereg harcképes-ségéről. Savoyai Eugén, a híres hadvezér a néphadsereg felállítását ajánlotta. Tanácsát nem acceptálja.

Nessi Pál: Elég rosszul.

Szemere Miklós: Előkelő katonai szak- tekintélyek véleményeit olvassa fel erre vonatkozólag eredeti német és francia szövegben.

Kubik Béla: Magyarul.

Gabányi Miklós: Muszáj nekünk minden nyelvet tudni. (Derűtlenség.)

Szemere Miklós: Az ő impressziója a hadseregről az, hogy lehet egy nemzeti hadsereg rossz és az uralkodó személyes vezérlete alá rendelt jó, vagy megfordítva, az mindig a hadsereg organizmusától függ. A mi hadseregünk legfelső ura a király és abban megnyugszik. (Mozgás a szélsőbalon.)

Nessi Pál: En nem nyugszom.

Szemere Miklós: Erős hadseregünk csak akkor lesz, ha annak tagjaiba beleoltjuk az agrár és merkantil szellemet. Ha ez meg van, b-szélhetünk erős hadseregről, tervezhetünk Nagymagyarországot. És e tekintetben nem szabad senkire támaszkodni, csak fejünkre és karjainkra.

Kossuth Ferencz: Ezt akarjuk.

Szemere Miklós: A mai harcászatan legfontosabb a céllovészet. Lelőni az ellent, minél több kárt tenni benne. E szempontból néha a pupos, sánta több hasznára van a hadseregnek, mert lőni tud, mint egy atéta, aki nem tud a fegyverrel banni. Erre kell fektessük a fősúlyt. Poroszországban és Olaszországban

rendkívül nagy figyelmet helyeznek erre. Egyenesen ez irányban nevelik az ifjúságot, a céllovő fiatalság a katonaságnál előnyöket élvez és be van bizonyítva, hogy az olasz hadsereg a nemzeti céllovészet behozatala óta 50%-al javult. Görögországban a török, Angliában a búrhaboru óta nagy figyelmet fordítanak a céllovészetre. Anglia minden nagyobb városában állítanak fel lövöldeket. Nálunk Magyarországon a polgári lövöldökre semmi gondot nem fordít az állam. Ausztriában sokkal több gondot fordítanak rá. Ezért Ausztriában sokkal több a jó lövő, mint nálunk. Már pedig a katonaságnál igen nagy szükség van jó lövőkre. Ugy a szárazföldi, mint különösen a haditengerészetnél igen fontos a jó lövő, mert ez utóbbinál igen sokba kerül egy lövés. Nálunk, fájdalom, kevés intézkedés történik a céllovés emelésére.

Elismeri, hogy úgy Fejérváry, mint Pitreich miniszter gondosan tanulmányozza a lövészetet. Személyesen tapasztalta, dicséret illetné őket ezért. (Ohó! a balon és szélsőbalon.) Nálunk a katonaságnál is mostoha gyerek a céllovészet. Parádémarsal, diszleppessel töltik az időt, melyet a poroszoktól tanultak el, ahelyett, hogy a céllovészetben gyakorolná magát. (Ez igaz! a balon.)

Áttér a részletezésre. Az önkénteseknél vegyék figyelembe a céllovészetet. Az az ifjú, aki kiténik a céllovészetben, nyerjen előnyöket a katonai szolgálatban. (Helyeslés a jobb-oldalon.)

Nessi Pál: Ez helyes.

Szemere Miklós: Nem tartozik azok közé, kik a népben csak pénz és véralapot látnak. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Bakonyi Samu: Ritka szabadelvű.

Szemere Miklós: Az ő szive a néppel együtt dobban. Emeljük a hadsereget intenzív módon. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Nessi Pál: Nemzeti szellemben.

Szemere Miklós: Neveljük a fiatalságot hadi erényekre; ne csak vitázzunk itt, de szerezzünk intézményeket. (Zajos helyeslés.) A hadsereg mai állapota nem helyes. Sokba kerül és a nagy tömeg nehezen mozdul, nehezen élelmezhető. Jobb és olcsóbbá tenni a hadsereget, ez legyen a fő irányelv. (Hosszas zajos helyeslés a balon és szélsőbalon.) Ha ezt megteremtjük, nem félhetünk semmitől, ellenben elvész Budavára. (Hosszas helyeslés, taps minden oldalon.)

Nessi Pál: Nem fogadta el a javaslatot.

Bay Lajos: Tévednek.

Bakonyi Samu: Erről nem nyilatkozott.

teázni S én nem szoktam lemondani a szerzett jogokról. Különben is emlékezem egy időre, amikor Ellikének hívtam.

— S én magát Jim-nek . . .

— Nos, tegyük fel, hogy második gyermekkorunkat éljük . . .

— Köszönöm, erre még ráértünk.

— De én tünepélyesen megesküszöm, hogy soha többé nem fogom Thynne kisasszonynak nevezni.

Most elérték az asztalt, de Jim nem eresztette el a leány karját s tovább vonzolta.

— Miért nem maradunk itt? — kérdezte amaz csodálkozva.

— Csak.

A szó nem magyarázott semmit, de a kisérő tekintetből megértette Eliz, hogy egyedül akar vele lenni.

Vége egy kicsi kerek asztal mellé ültek. A felszolgáló leánynak odaszólt a férfi:

— Három csésze teát kérek.

— Mama már teázott — kockáztatta meg a leány.

— Örülök rajta — válaszolt amaz nyugodtan. — Eleget dolgozott ma, megérdemelte.

— Hát másvalakinek adott itt találkát? A családottság érzete rezgett ki a hangjából.

— Nem.

— De három csésze teát rendelt.

— Ez az asztal három személy számára való.

— Igen, de . . .

— Nos, legalább így más nem tilhet le mellénk.

Eliz mélyen elpirult, de hallgatott. A férfi úgy tett, mintha nem venné észre zavarát — folytatta:

— Tehát ebben az évadban nem találkoztunk többet?

— Ez nem az én hibám — mondta a leány.

— Nem. Kit hibáztassunk hát, az influenzát, vagy szegény anyámat?

— Vagy a maga honvágyát . . .

Jim nevetett.

— Anyi bizonyos, hogy gyűlölöm Londont — Igazán kíváncsi vagyok, mi hozta le ide?

— Az amit okul adott, nem nagyon valószínű.

— Lehet. De a mama elfogadta, a mi pedig magát illeti, majd szolgálók bővebb magyarázattal is. De előbb mondja meg, csakugyan visszamegy a jövő hónapban Londonba, a londoni mulatságokba?

— Oh kérem, tudja, hogy én is gyűlölöm Londont — mondta a leány. — Beszéljünk valami érdekesebbéről.

— Önmagunkról például.

— Ez a théma könnyen önző magánjelentté válhatnék a férfi részéről — nevetett Eliz.

A könyökét föltámasztotta az asztalra s a másik keze a terítőn nyugodott. Jim

Gajdru Géza: A hallgatás beleegyezés.
Sebes Dénes: Elfogadja a javaslatot?
Hammersberg László: Ne kíváncsi: kodjatos.
Elnök: Csendet kérek.

Erélyes szó Ausztriáról.

Bitner Zsigmond: A népre újabb terheket rónak a javaslatok. Ez semmikép nem mondható indokoltnak. A kormány játszott a nemzettel, mert a választások előtt tudta már, hogy ide fogja terjeszteni a javaslatokat, de nem mondotta meg, mert félt, hogy a nemzet épügy fel fogja emelni ellene tiltó szavát, mint most. A dinasztia hiúságáért nem szabad vérezni a nemzetnek. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) A dinasztia nem törődik a nemzet óhajaival. Az osztrák császár ur lehet Ausztriában, de nem Magyarországon. (Viharos helyeslés a szélsőbalon.) Mert itt csak a magyar király lehet az ur. (Ugy van!)

Nessi Pál: Sajnos, hogy nincs így.

Bitner Zsigmond: A hadsereg nyelve akár kínai is lehetne, mert épen úgy nem értik, mint a németet. Jelvénye nem más most, mint egy sárza-fekete rongy.

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, ne használjon olyan kifejezést, mely a monarchia másik államát sérti. (Zajos a szélsőbalon.)

Barabás Béla: Talán a Reichsratban kimálnék minket.

Bitner Zsigmond: A javaslatokat nem fogadja el, hanem határozati javaslatot nyújt be, hogy a hadsereg nyelve és jelvényei magyar legyen. (Hosszas helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Molnár Akos: Ezt már csak elfogadhatják odaát is.

Elnök: Az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után

Tallán Béla elnököl. Az ülést megnyitja.

Kovács Pál: Nem fogadja el a javaslatot.

Csodálatosnak tartja, hogy most, amikor béke-liga alakítását tervezik, mikor mozgalom indult meg a párbaj ellen, szóval minden ördöklés ellen, akkor a kormány ilyen javaslatokkal áll elő. (Ugy van! a balon.) Egy híres államférfitől — nevét nem említi, mert nem akarja kompromittálni — felhívás érkezett hozzá, hogy lépjen be a békeligába. Ezek után azt meg nem teszi, nem teheti, mert ő konzervens akar maradni és a felhívás nem lehet komoly. (Ugy van! a balon.) A javaslat az országra olyan nagy terheket ró, melyet elviselni nem képes. Nem akkor, amidőn más javaslatok is óriási kiadásokat igényelnek. Így a civilizista

meg akarta fogni, de ő gyorsan az ülésbe csuszta.

— Most az egyszer nemcsak önző leszek, de despota is — mondta a férfi. Majd parancsoló hangon tette hozzá:

— Eliz, adja ide a kezét.

A leány nem mozdult.

A férfi ismételte:

— Eliz, a kezét akarom. Senki se néz ide. — S azzal átnyult az asztalon s a kezébe vette a leány remegő ujjait.

— Es most — folytatta — valamit kérni is akarok. Adja nekem a lelkét, a szívét s magát, egészen.

A leány hirtelen elfordult. Az ajka remegett s könnyek szöktek szemébe. De csakhamar erőt vett magán s mosolyogva kérdezte:

— Szerelmi vallomásnak vegyem-e ezt?

— Ennek a céloznak igyekeztem kifejezést adni — s egy kissé megszorította a kezét.

— Oh, Jim! — kiáltott fel a leány.

— S beleegyezésnek vegyem-e ezt? — tudakolta most a férfi ugyanazon hangon, mint az előbb a leány.

— Azt hiszem . . . azt hiszem, hogy — igen . . .

S amint felálltak, hogy anyjuknak elmondják a nagy újságot, senki se mondta volna rólok, hogy szerelmeseik.

Csakhogy elfelejtették kifizetni a teá-jukat.

(Felkiáltások a balon és szélsőbalon: Nem adjuk meg!) a tisztviselők fizetésemelése stb. Az adókat pedig nem szabad szaporitanunk, mert akkor a nemzet derekában török ketté. (Ugy van!) Felolvassa több szabad-lvü képviselő programbeszédét, melyben kijelentik, hogy nem szavaznak meg semmi újabb terhet. (Felkiáltások a szélsőbalon és balon: No tessék!)

Nessi Pál: Mit szólnak hozzá odaát.

Kovács Pál folytatja beszédét.

Véres korteskedés Csik-Szent-Mártonban.

Márczius 2-án lesz Csik-Szt.-Mártonban a képviselőválasztás. A harc rendkívül heves Győrffy Gyula szabadelvü és Baránszky dr. néppárti jelölt között. A két párt választói ma reggel a város előtt összehaverkedtek s valóságos csatát rögtönöztek. Számosan megsérültek. Több választót haza kellett szállítani és sérüléseik következtében nem szavazhatnak. Lázárfalván is öltöz mentek a Győrffy és Baránszky pártiak. Ma hajnalban a Győrffy-pártiak felgyújtották két néppárti választó házát. A házak e pillanatban még égnek s heves szél szítja a veszedelmes tüzet.

Ménaságon is óriási verekedés volt. Botokkal, baltákkal és vasvillákkal támadt egymásnak a két párt. Egy Győrffy párti s egy Baránszky párti választó haldoklik a kapott sérülések következtében. A hangulat nagyon elkéseredett. A választásra nagyszámu katonaságot és csendőrséget rendeltek ki.

A jövő évi szintársulat.

— A szinügyi bizottság ülése. —

Nagyvárad város szinügyi bizottsága tegnap délután foglalkozott az igazgató által szerződötett tagok névjegyzékével, de határozatot nem hozott, mert a szerződéseket nem terjesztette be az igazgató.

Különböben sem bírálhatta volna el a tagokat a bizottság, mert nem egy olyan van közöttük, akiket nem ismerünk.

Sokkal szomorubb dolog az, hogy már most vendégszereplésekhez kell nyulni az igazgatónak, mert másként csak a legnagyobb veszteséggel zárja be a szezonot.

Blaháné és Küry Klára vendégszereplésnek közelebb 3—3 estén.

A szinügyi bizottság ülése a következő volt:
Dr. Hoványi Géza elnököl.

Jelen voltak: Mezey Mihály, Rimler Károly, Farkas Izidor, Beczkay Lajos, Harmathy Károly, dr. Kornstein Lajos, Komlóssy József, Kőszeghy József, Halász Lajos, dr. Gyémánt Jenő, dr. Kurländer Ede, dr. Moskovits József és Erdélyi Miklós titkár.

Blaha és Küry vendégjátéka.

Dr. Hoványi Géza elnök előterjesztette, hogy Somogyi Károly szinigazgató legközelebb bérletszünetben vendégszereplétni óhajtja **Blaha** Lujszát és **Küry** Klárát, s ez estékre a helyárok 25%-os felemelésének engedélyezését kéri.

Halász Lajos nagyon időelöttinek tartja a vendégszerepléseket.

Gyémánt Jenő ellenzi a helyárok felemelését, mert most is igen magasak a helyárok, s különben is a bérletk már a bérletszünettel meg vannak károsítva.

Rimler Károly hivatkozik arra, hogy a közönség nem látogatja a színházat, s az igazgatónak kell valamit tenni, hogy némi bevételt biztosítson. Mindkét művésznőnek egy-egy felépéért 250 forint fizet az igazgató, s ez okból is helyesli Somogyi álláspontját, s a helyárfelemelésre megadja az engedélyt.

Dr. Hoványi Géza figyelemükbe ajánlja a biz. tagjainak, hogy egyik művésznő sem lép fel helyár felemelés nélkül.

Beczkay Lajos azzal a megszorítással adná meg az engedélyt, hogy mindkét művésznő 3—3 estén játszó.

Dr. Kurländer Ede most szükségét látja a helyár felemelésnek, de így jövőre nem lesz bérlet. Baj az is, hogy a vendégszereplések alatt új darabokat nem ad a társulat. A helyár felemelés is egy formája a szubvenciónak.

Harmathy Károly számhoz kötött estére megadja a helyár felemelését; különben pedig az a véleménye, hogy a múlt évi sok vendégszereplés rontotta meg az idei szezonot.

A bizottság a kért estékre engedélyezi a helyárok felemelését; — esetleges több előadásra pedig az elnököt hatalmazza fel az engedély megadására.

A márcziusi műsor.

Dr. Hoványi Géza elnök előterjesztette a szinigazgató által márczius hónapra beterjesztett műsort, a következőkben:

Jack és Bob (uj)	István vajda (uj)
Bajusz (uj)	Doktor ur
Katalin	Mózes
Casanova	Letories Vicomte
Lili	Nagy mama
Uff király	II. Rákóczy Ferencz
Trobadour	Halálos csönd
Bőregér	Monna Vanna
Kéz kezét mos (uj)	

Halász Lajos csodálkozva látja, hogy egyetlen népszimű sincs felvéve a műsorba.

Beczkay Lajos szintén ezért szólal fel s arra kér felvilágosítást, hogy miért mellőzik a magyar népies darabokat.

Dr. Hoványi Géza kijelenti, hogy bár felvéve nincs, népsziművet is fognak előadni.

Harmathy Károly annak az indokolását kívánja, hogy az előző hónapból miért maradt le egyik-másik kitűzött darab.

Az előterjesztett műsort elfogadták, de a bizottság kifejezi azon óhaját, hogy népsziműveket is vegyen fel előadásra az igazgató.

Gyarló előadások.

A műsorral kapcsolatban dr. **Gyémánt** Jenő kifogásolta az előadásokat, amelyek nem állanak színvonalon, gyarlók; pl. Monna Vanna második előadása. Nem a színészek a hibásak, hanem a vezetőség; kevés volt a próba. Hogy lehet ilyen megengedni.

Rimler Károly: a rossz előadások miatt a színészek a hibásak.

Erdélyi Miklós kijelenti felvilágosításul, hogy a Monna Vanna mindkét szereposztásában egyszerre lett kiosztva a szerep s egyformán tartottak próbákat.

Dr. Hoványi Géza: az ellentéteket a közönség kívánja, ezért lett a kettős szereposztás. Ha az igazgató nem tesz eleget a közönség kívánságának, őt hibáztatták volna.

A társulat névsora.

Elnök bemutatja a Somogyi Károly igazgató által bemutatott névsort, amely Virágyasárnaptól lenne érvényes. E szerint a társulat tagjai a következők lesznek:

Nők:

Ruzsinszky Ilona opera, operett és népszimű énekesnő,
Haller Irma operettszubbrett és népszimű énekesnő,
Parlaghy Kornélia opera és operett kolo-ratur,
Agnelly Irén operett énekesnő,
Orley Flóra operett és népszimű énekesnő,
T. Pogány Janka operett komika,
Somogyiné Nagy Julia drámai anya,
Benkő Jolán vigitéki anya és komika,
László Irén fiatal hősnő és társalgási,
K. Kápolnay Juliska drámai szende és társalgási,
E. Kovács Mariska drámai szende és társalgási,
Berlányi Vanda naiva és szubbrett,

Csügényi Vilma sugó,
H. Czene Stefánia segéd énekesnő.
Kar: Pataky Vilma, Pataky Anna, Pataky Ilona, Fodor Szeréna, A. Hody Anna, Vank Istvánné, B. Horvát Irma, Lengyel Margit, Zách Terka, Magda Eszti, Sz. Schusztar Mari, K. Komáromi Mariska, Horváth Irén, D. Tóth Erzsi.

Férfiak:

Bognár János apa színész,
Krasznay Andor salon komikus,
Keszler Ede hős és jellemszínész,
Békffy Lajos tenorista,
Horvát Kálmán baritonista,
Szalay Miklós operett buffó,
Szóke Sándor lírai szerelmes,
Tóth Elek bonviván,
Erdélyi Miklós titkár,
Szarvasi Soma jellem és hős színész,
Bérczi Gyula komikus,
Szathmáry Árpád operett buffó,
Csatár Győző apa színész,
Müller Ottó I. karnagy,
Müller Mátyás II. karnagy,
Dési Alfréd szerelmes színész,
Vank István segéd színész.
Kar: Halmay Lajos, Herold Ede, Kohári Pál, Gaidzsinszky Pál, Miksai Emil, Bartók Endre, Juhász János, Irmay Béla, Kertész Sándor, Kutner Ede, Bajor Odön, Tar Béla, Losonczy Pál, Sós Károly.

A névsor ellen komolyabb kifogást senki sem tett, de mindannyian hangsúlyozták, hogy a közönség kívánalmához képest, óhajtanó, hogy Pintér Imre megmaradjon a társulatnál. Felvetették továbbá annak a szükségét, hogy a szintársulat élére egy művezetőt alkalmazzon Somogyi.

Ezt az indítványt azonban még olyan tagok is, akik korábban kívánták egy művezető alkalmazását, ezuttal nem fogadták el az indítványt.

Elnök betérjettette továbbá, hogy a szingazgató, a szerződés ellenére, nem mutatta be a tagokkal kötött szerződéseket.

Ebből az indokból a bizottság nem fogadta el ezuttal a betérjettett névsort, hanem a szerződések bemutatására felhívta a szingazgatót.

Ezzel véget ért az ülés.

Panasz a telefon-kezelőnk ellen.

Száz féle iskola szivja magához a meleg családi tűzhelytől a sok kis leány gyereket és sok száz féle iskola önti ki évek múlva — nem családi tűzhely mellé, hanem a rideg életközdelembe a sok diplomás leányt.

Igen! az iskola ad diplomát, de kenyeret! ... jobb erről nem is beszélni.

Az élet aztán hidegebb mikor kikerül a leány az iskolából, mint mikor fázós lábakkal, hidegtől sajgolt könnyekkel járt iskolába.

Ha végzett, jár kilincselni, s ez az ut még hidegebb, még keserűbb könnyeket fakaszt.

Ha aztán állásba jut — persze a nőnek kevésre van szüksége — alig kap valami nyomorúságos fizetést, de már ez is szerencse.

Ezt tudja mindenki, hogy így van, s ha lát egy nőt kidobva az élet küzdelmébe egyedül, azt hiszik, hogy mindenki várható gyöngédséggel bánik vele, pedig dehogy.

A nő alkalmazottaknak rendszeren durvaságokat kell nyelniük — hiszen csak alkalmazott, s csak nő, aki nem kérhet, nem vehet, s rendszeren nem kap elégtételt.

Szükségesnek tartottuk ezeket elmondani most, mikor egy birlapi cikk a telefonos kisasszonyokkal foglalkozik, s mint jogos panasz-ból tudjuk nemcsak ez a cikk, de általában az előfizetők egész idegesen bánnak a személyzettel.

Tekintsünk el egyelőre attól, hogy nőkről van szó a brausnál, vegyük csak a száraz tényeket.

Nagyváradon van 474 telefon előfizető, Biharvármegyében van 64 távbeszélő központ mintegy 250 előfizetővel s ezenkívül van a helyközi távbeszélő, amelyet az ország nagyobb városaival lehet összeköttetésbe hozni. Ezen

nagy kiterjedést hálózat kezelésé el nemcsak sok technikai akadályllyal kell megküzdeni, hanem a telefonelőfizetők tudatlanságával is sokat kell bajlódni, aminek végeredménye rendszeren a kezelők elleni méltatlanságban, sértegetésben sb. nyilvánul.

A közönség kezei közt levő »Tudnivalók« V-ik fejezete pontosan előírja, hogy az előfizetők a távbeszélő készüléket miképpen kezeljék, beszélgetés közben ne csengessenek, mert akkor ez a beszélgetés befejezésének tekintetik — de hiába, ezt nem tartja meg senki s ha a kezelő egy ilyen cseppetkor az összeköttetést megszakítja, akkor neki esnek a kezelőnek s azt sértegetik.

Elő van írva a beszélgetés befejezése után a lecsengetés is — de ezt sem követik, s ha a kezelő az összeköttetést nem bontja szét, akkor is ő a hibás s neki kell érte szenvedni.

Az igaz, megtörténik az is, hogy egyik-másik előfizetőnek a központ vagy későre, vagy egyáltalában nem jelentkezik, aminek első esetben a tulságos elfoglaltság — mert ha egyszerre 50 oldalról kap felhívást — pedig kap — akkor valakinek utolsónak kell lenni, utóbbi esetben pedig valami technikai hiba lehet az oka, ami előfordulhat ugy a központban, mint a vezetéken és az előfizetőnél, s a mit csak úgy lehet észrevenni és megszüntetni, ha erre a központot figyelmessé teszik.

Panaszolják azt is, hogy sokáig nem bontják szét az összeköttetést, ennek is oka vagy a tulságos elfoglaltságban, vagy a közönség azon mulasztásán mulik, hogy nem csengtet le.

Egy nagy akadály a még telefonunk pontos működésének — a kezelő személyzet elégtelensége! De ezen a kezelőkkel való méltatlankodással segíteni nem lehet, sőt ellenkezőleg, ezek elkeseredettségét lehet növelni, mert a jól végzett munka és igyekezet, ha méltatlanságra talál — elkeseredést és kedvetlenséget szül. Tudunkkal a kapcsoló váltók ugy vannak berendezve, hogy minden 60 előfizető egy kezelőnek kellene ellátni; a gyakorlatban ellenben minden 120 előfizetőre van egy kezelő beosztva, sőt a déli és esti órákban 200 és az éjjeli szolgálatban mind a 474 előfizetőt kell egy kezelőnek kezelni. Természetes, hogy ily körülmények között teljes lehetetlenség a szolgálatot jól és közmegelegedéssel ellátni.

Tessék ehhez venni, hogy a 10 kezelőnő mindenike minden 5-ik napon 9—1/8 óráig éjjeli szolgálatot teljesít, s egy szabad nap leszámításával mindennap 8—12-ig és 2—6 ig rendszer szolgálatot teljesít.

Akárhány tanítónő, vagy óvónő diploma után kap ilyen állást, melyben kevés fizetés mellett — sok és durva sértéseket is kell nyelni. De kell-e valóban?

Azt hiszem nem. Aki ideges ne telefonirozon, hanem gyógytassa baját, aki pedig nem ideges az legyen méltánylással az igen nehéz szolgálatot teljesítő nők iránt.

Ha pedig komoly panaszok merülnek fel, tessék a személyzet szaporítást követelni, így magukon is segítenek, egyedül lehetséges módon segítenek, s a — kezelőnőkön is segítenek. Mindehhez gorbombaság és idegesség nem kell, mely a nehéz kenyeret keserűvé is teszi.

TAJÉKOZTATO.

- Febr. 28. Tenyészbika vásár B.-Ujfajuban.
Március 1. A nagyvárad takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órákor.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.
Márcz. 2. Orvosegyet. szakülése d. u. 5 órákor a bába-képző intézetben.
Márcz. 3. A gimnázium ünnepélye a pápai jubileum alkalmából d. e. 10 órákor.
Márcz. 4. Tenyészbika vásár Tenkén.
Márcz. 7. Tenyészbika vásár Nagyszalontán
Márcz. 7. Nagyvárad város központi választmányának ülése d. u. 4 órákor.
Márcz. 11. Kiskereskedők társulatának közgyűlése d. u. 8 órákor.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély).
Márcz. 16. A nagyvárad gőzmozdonyu közuti vaspályar. t. közgyűlése d. e. 10 órákor.
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

UJDONSAGOK.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* A király Budapesten. A király márczius hó 5-től kezdve, további rendelkezésig, minden hétfőn és csütörtökön Budapesten kihallgatást fog adni. Előjegyzések szombattól, február 28-tól kezdve, 9—2 óra közt a kabinetirodában (budai királyi vár) eszközöltetnek.

* Kinevezés. A vallás- és közokt. miniszter dr. Wolafka Nándor vál. püspök, plébánost a Debreczenben felállított országos tanítói arvháznál szervezett helyi felügyelői bizottság tagjává öt év tartamára kinevezte.

* Leó-ünnepély a főgimnáziumban. XIII. Leó pápa világszerte hódolattal megünnepelt jubileuma alkalmából a helybeli premontrai rendi kath. főgimnázium tanári kara és ifjúsága is rendez fényes ünnepélyt márczius 3-án a koronázás 25-ik évfordulóján. Reggel 9 órákor a rend templomában hálaadó szent mise lesz, melyet nagy segédlettel Novotny S. Alfonz igazgató fog mondani. Aztán az intézet dísztermében folyik le az ünnepély második része. Először az énekkar adja elő a pápai himnuszt, aztán Mártoncsik L. Albert ünnepi beszéde, utána következik Sommer János VIII. o. t. szavalata, s befejezéssel az énekkar a magyar himnuszt énekl.

* Uj udvari tanácsosok. A király, mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, a személye körüli miniszter előterjesztésére dr. Lechner Károly és dr. Szabó Dénes a kolozsvári tudomány-egyetem nyilvános rendes tanárainak, a tudomány és a tanügy terén szerzett érdemeik elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

* Felolvasás a jogászegyletben. A Nagyváradai Jogászegylet ma, szombaton délután 5 órákor a törvényszéki palota első emeleti tanácstermében felolvasó ülést tart: Ezen dr. Rosenthal Mór ügyvéd a magánjogi törvénykönyv tervezet örökjogi részére vonatkozólag fog egy indítványt előterjeszteni, dr. Grósz Menyhért pedig szabad előadást fog tartani e címen »A testi sértések törvényszéki orvostani szempontból.« Ezen előadásokon az egyesület tagjait, valamint vendégeket szívesen lát az egyesület. Ritók Zsigmond, elnök.

* A lótenyésztés fejlesztése. Huszonegy vármegye képviselője gyűjt tegnapelőtt össze Debreczenben a tiszavidéki lótenyésztési kerületek megalkotása s ezzel kapcsolatban a magyar lótenyésztés fokozatos fejlesztése céljából. Az anketén képviselve volt a földművelésügyi miniszterium és a mezőhegyesi katonai mentelep igazgatósága is. Biharvármegye részéről lovag Wertheimstein Alfréd vett részt. A tanácskozás alapja az egyes vármegyéknek már előre beküldött nyilatkozata volt, a melyben körvonalozták, hogy területükön milyen fajlokat akarnak különösen nevelni. Kimondták határozatilag, hogy a hegyes vidéken lipicai és arabs lovak, a homokon arabs és félvér, a jobb talajon fél- és telivérek tenyésztessenek.

* Tömeges váltóhamisítások Temesvárott. A temesvári rendőrséget nagy váltóhamisítások foglalkoztatják. Magyar Leó foglalkozásnélküli ügynök több iparost arra birt, hogy váltókra különböző katonatisztek költött neveit írják alá. Az így aláírt váltókra Magyar pénzt vett fel, áldozatainak azonban a felvett összegeknek alig felét adta át. Hamisításai több ezer koronára rugnak. Magyar letartóztatták. A vizsgálat folyamatban van.

* **Pápai köszönet.** Pálffy Ferencz budapesti ügyvéd sürgönyileg üdvözölte a pápát jubileuma alkalmából, mire Rampolla bibornok a következő sürgönyt intézte hozzá:

«Beatissimus pater gratus ob vota a te oblata apostolicam benedictionem effuso corde largitor. Card. Rampolla.»

(A szent atya szívesen fogadta kívánatait és szíve mélyéből küldi neked apostoli áldását.)

* **A földmivélségi miniszter** a szőlősgazdákért. A földmivélségi miniszter leiratot intézett Bihar megye főispánjához, melyben elrendeli, hogy nagyobb mennyiségű vesszőket oltanak és ezen oltványokat a valóban szegény és arra érdemes szőlősgazdák között osszák szét. Azon gazdák, kik reflektálnak ez oltványokra, Nagyváradon a polgármesteri hivatalban és Bihar-Diószegen Balassa István vinceszérelképezdei igazgatónál nyerhetnek közelebb felvilágosítást.

* **Uj egyetemi tanárok.** A király, mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésre dr. Jendrassik Ernőt, a budapesti tudományegyetemen az idegkór- és gyógytan nyilvános rendkívüli és a belgyógyászat jogosított tanárát nyilvános rendes tanárrá és dr. Bársony János tudományegyetemi magántanárt és a Vörös Kereszt-Egyesület Erzsébet kórház-a nőgyógyászati osztályának főorvosát a budapesti tudományegyetemen a szülészet- és nőgyógyászat nyilvános rendes tanárává a rendszerezett illetményekkel kinevezte.

* **Ujabb engedély krajczáros ujság utcai árusítására.** Wodianer budapesti könyv- és hírlapkiadó vállalat régebben engedélyt kért a polgármesteri hivataltól az általa kiadott »Kis Ujság« utcai árusítására. Rimler polgármester azonban, mint több hasonló esetben, megtagadta az engedély kiadását. Wodianer a polgármester határozata ellen felebbezéssel élt a belügyminiszterhez, ki a »Kis Ujságnak« utczán leendő árusítására az engedélyt kiadatni rendelte.

* **Elvész Tokaj.** Szemere tegnapi beszédjét ezzel fejezte be:

— *Intézményeket nekünk, mert elvész Tokaj, elvész Budavár és elvész Magyarország.*

A Ház nagy része a beszéd után kivonult a folyosóra s ott különösen az utolsó mondatát a beszédnek citálták, azt, hogy: elvész Tokaj, elvész Buda...

— Miért Tokaj? — kérdezték sokan.
— Mert a Nemzeti Kaszinóban a tokaji bort féltik különösen! — világosította fel az érdeklődőket egy mindentudó honatya.

* **Tenyészbikavásár B.-Ujfaluban.** Ma fog lefolyni a biharmegyei gazdasági egyesület rendezésében az első bikavásár B.-Ujfaluban. A vásár mint előre látszik igen forgalmas lesz, amennyiben vevő is sok érkezett Ujfaluba, és eladók is sok marhát hajtottak fel a vásárra.

* **A váradi műtárlat szűkebb rendező bizottsága** tegnap délután ülést tartott és azon elhatározta, hogy a tárlatot a »Fekete Sas« termében márczius 27-én megnyitja. Az eddig összegyűjtött műtárgyak anyaga a legmondosabb módon van összeállítva úgy, hogy a közönségnek valóban páratlan műélvezetre van kilátása. E műélvezet fokozására a rendezőség a tárlaton művészi előadásokat is tart és azok szervezésére Szamassa Erőtt kérte fel. Ez előadások iránt már ma is oly élénk érdeklődés mutatkozik s az azokat hallgató közönség részére oly csekély hely állandó rendelkezésre, hogy már most komolyan figyelmeztetjük, hogy a rendezőség által kibocsátott állandó jegyeket siessen kiváltani, mert helyeit csakis ezáltal biztosíthatja. Műtárgyak bejelentését a bizottság még mindig elfogadja az ily bejelentéseket Ritók Zsigmondné vagy Mezey Mihály címére

lehet beküldeni. A rendezőség jurija a bejelentett tárgyak megtekintésére és felvételére a kiállítóknál tisztelegni fog. Állandó jegyek darabonként öt koronájával Sonnenfeld Adolf papirtüzelésében előjegyezhetők.

* **Kitüntetett hírlapíró.** A király Wohl Lajos berlini hírlapírónak, valamint törvényes utódainak »mucsinyi« előnévvel a magyar nemességet adományozta.

* **Uj postahivatal a megyében.** A nagyváradi m. kir. posta- és távirada igazgatóság a vésztlő-hollódi vasútvonal Méhkerék vasútállomásán Méhkerék elnevezéssel holnap, márczius 1-től kezdődőleg postahivatalt létesített. A postahivatal a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatal kézbesítő kerületébe Méhkerék község, Fonyód pusztá, Lisni és Tarján tanyák osztatnak be.

x **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 158

* **Az Amerikai Aruház** üzletnagytás és építkezés végett a teljes rőfös és rövidáru raktárát a Kalenda-féle üzlet helyiségbe Szt. László tér helyezte át, márczius 2-ig. A hol most a lehező legolcsóbban lehet vásárolni. 221

EGYESÜLETEK.

Az orvosegylet gyűlése.

A biharmegyei orvos-, gyógyszerész- és természetstudományi egyesület márczius 2-án, hétfőn délután 5 órakor a bábaképző intézet tantermében szaktülést tart, melyen dr. Baróthy Akos városi t. főorvos heterjeszti Nagyvárad város 1902-ik évi közegészségügyi viszonyairól szerkesztett részletes jelentését, dr. Rócz Miksa néhány műéti esetet fog bemutatni.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Gerolsteini nagyhercegnő.
Vasárnap délután: Házasodjunk. Este: Gerolsteini nagyhercegnő.

Gerolsteini nagyhercegnő. A közönség visszavágyik a régi operett-stilushoz. Ezt mutatja az a nagy érdeklődés, melyet a közönség a Gerolsteini nagyhercegnő, e híres, gyönyörű Offenbach-operett mai felújítása iránt tanúsít. Az előadásra erősen kelnek a jegyek. Vasárnap este újra a Gerolsteini nagyhercegnő kerül színre.

Házasodjunk. Guti Soma énekes bohózata, a Házasodjunk, vasárnap délután kerül másodszer színre. A délutáni közönség bizonyára jól fog mulatni a darab bohóságain.

Echegaray új drámája. A madridi OTeatro Espanol-ban a napokban volt a bemutatató előadása Echegaray A trón lépcsőin című új drámájának. A darab óriási sikert aratott. A versben irt négyfelvonásos drámának történelmi háttere van. A darab Pisában a zsarnoki rémuralom alatt játszik és különösen elragadó a második felvonásnak az a része, melyben a nemes Roger lefesti Ugolinonak sorsát, akinek két fiával együtt a pisai toronyban éhen kell meghalnia.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 162.

Bérlet 144. sz.

Ma szombaton, 1903. február 28-án:

Gerolsteini nagyhercegnő.

Operette.

SZEMÉLYEK:

Iren, uralkodó nagyhercegnő	
Gerolsteinban — — —	Márkus Aranka
Paul, koronaherceg — — —	Heltai Jenő
Puck báró, a nagyhercegnő nevelője — — —	Bérczi Gyula
Bumbum tábornok, főfő parancsnok — — —	Pintér Imre
Grog báró, ezredes és val. titkos tanácsos — — —	Szathmáry Árpád
Vanda, pórleány — — —	Kulinyi Marska
Fritz, köztitvő a nagyhercegnő ezredében — — —	Perényi József

HELYARAK: Nagypáholy 7 ft. földszinti és első emeleti páholy 6 ft. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 ft 50 kr. Kőrszék 1 ft 20 kr., Tamlászkák, 1 ft. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzúskák 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, február 29-én:

Délután 3 órakor fél helyárrakkal:

Házasodjunk.

Énekes bohózat.

Este 7¹/₂ órakor rendes helyárrakkal:

Gerolsteini nagyhercegnő.

Vig operette.

IRODALOM.

Esküdtszékünk. Nagy érdeklődéssel forgattunk Molnár Kálmánnak ily czimmel megjelent füzetjét. Szeretjük a bátor, határozott beszédet, sőt ha őszinte, akkor még a téves nézetet sem tudjuk keményen elítélni.

Molnár Kálmán az esküdtszékek ellen ir. Nem áll egyedül ezzel a nézetével, sőt éppen Nagyváradon is van ebben a fölötte konzervatív felfogásában egy erős társa: dr. Várady Zsigmond.

Könnyű dolog ma az esküdtszékek ellen írni; épp úgy, mint könnyű volt 1900. előtt mellette állást foglalni. Tudvalevőleg az emberek és az emberi intézmények mind gyarlók, a tökéletes ideálok csak a poéták és a nyugodtan kalkuláló tudósok fejében léteznek. Ha a poéta az ideáljának vezetéke- és keresztnevet megtalálta, vagy ha a tudós álmát kivisszük a szobából, a könyvek közül a szabad életbe, hej, beh sokak reménye szétfoszlik egyszerűen!

Igy vagyunk a törvényreformokkal is. Könnyű a meglevőt gáncsolni, hiszen az ember valósággal remekel abban, hogyan kell valamely intézmény gyarlóságát saját személyen ad oculos demonstrálni. Még könnyebb csendes cigaretta-szónál kispekulálni egy szép ideált s legkönnyebb a vitát ez utóbbinak javára eldönteni.

Ha Molnár Kálmán az esküdtszékek határozottan akarja támadni, akkor az igen szép és

igen tanulságos elvont okoskodások mellett tényekkel és adatokkal kellett volna bebizonyítani nemcsak azt, hogy az esküdtzék intézménye hibás, hanem azt is, hogy hibásabb, mint volt a szakbírói rendszer.

S ez az, a mit az esküdtzék ellenzői nem tudnak megtenni.

Elvben a vitát nem lehet eldönteni; csak a gyakorlat adhatja meg a helyes választ; s a gyakorlat eddig az esküdtzék mellett döntött. Mert igaz ugyan, hogy az esküdttek felmentettek nem egy olyan vádlottat, a kit el kellett volna ítélni; viszont azonban éppen az esküdtzék felmentett olyan egyéneket, akiket a szakbíró elítélt volna, holott pedig az illetőt lelkiismeret szerint megbüntetni nem lett volna szabad. S inkább szabaduljon tiz bűnös, mintsem szenvedjen egy ártatlan. Az utóbbi sokkal nagyobb ártalmára van az igazságnak mint az előbbi.

Tagadhatlan, hogy vannak a mai bünvádi eljárásnak hiányai. Ne feledjük azonban, hogy ezek nem az esküdtzéknek, hanem a bünvádi perrendtartásnak hibái. Az esküdtzék lényegéhez nem tartozik sem a mai alacsony cenzus, sem a kérdések rébusz-szerű összebogozása, sem a semmisségi panaszok nyaktörő rendszere. Mindez a bünvádi perrendtartásnak kiálló három hibája, a melyeken okvetlenül segíteni kell. Molnár Kálmán értekezése nagyon helyesen mutat rá ezekre a hibákra, s igen ügyesen tud belőlük fegyvert kovácsolni; csak hogy ezzel a fegyverrel nem az esküdtzék, hanem a bünvádi perrendtartás ellen kellett volna hadakozni.

Az a bp. nagy hibája, hogy behozott egy igen szabadelvű intézményt, az esküdtzékét, s arra a lehető legkonzervatívabb koloncokat akasztotta. Ha e konzervatív koloncok daczára esküdtzésekünk működése gyakorlati téren határozott haladást mutat az előbbi szakbírói rendszerrel szemben: ez arra vall hogy a szárazföldi népek közül a magyar nemzet szelleme bizonyult most is leghasonlóbbnak az angolhoz. Javítsuk meg a bp.-nak a cenzura, a kérdések föltevésére, a vádlott kihallgatására és a semmisségi panaszokra vonatkozó, alaposan elhárított rendelkezéseit, s akkor nem lesz ok panaszra.

Igaz élvezettel olvastuk Molnár Kálmán értekezését annak ellenére, hogy vele ellentétes elvi állásponton állva, az esküdtzék rendszernek rendületlen hívei vagyunk. Ritka szorgalommal gyűjtötte össze az ő álláspontjára vonatkozó adatokat, s az adatok csoportosításában szép jogász képzettséget és ítéletképeséget tanúsított. Szép kezdetnek adja Isten még szebb folytatását. Idők folytán, bővebb tapasztalatok után örvideni fog ő is, hogy jelen értekezése a bünvádi perrendtartás egyes intézkedéseinek jogászörökben régóta kifogásolt hiányait szélesebb körben is ismertté tette. De nem lesz olyan elkeseredett ellenége az esküdtzéknek, s határozottan örvideni fog ő is mindennek, a mi a mai paragrafus-államban a személyes szabadságnak nyereségét jelenti. Mert igaz ugyan, hogy iustitia regnorum fundamentum, de viszont summum ius summa iniuria.

Dr. K. A.

A Jó Pásztor veterán prédikációs folyóirat márcziusi füzete gazdag tartalommal jelent meg. E füzet tizenhárom ívr-terje és 9 íven át a világhírű szövegeknek, De Porto-Maurizióknak hat bőjtői szent beszédét hozza. Az érdekes füzet tartalma:

Szentségimádásra. A valóságos jelenlétről. (Foly.) Sz. I. — Bőjt I. vasárnapjára. Miféle okok ösztönöznek a bőjtői fegyelem készséges föl vállalására. Faber M. S. J. után Nyeste József, — Bőjt

II. vasárnapjára. Jézust hallgassuk, ha a hitetlen, a kísértő, a szenvedély szava szól hozzánk. Sipos Agoston. — Bőjt III. vasárnapjára. Mi teszi a gyónót némává. Faber M. S. J. után Nyeste József. — Szent József napjára. A szemérmesség erényéről. Rajz György. — Bőjt IV. vasárnapjára. A méltó szent áldozás föltételeiről. Sipos Agoston. — Gyümölcstől B.-A. ünnepére. A szüziesség erényéről Feketevasárnapra. Jézus panaszkodik a zsidók hitetlensége miatt, a zsidók gyalázzák őt, meg akarják őt kövezni. Totola Lajos. — P. Da Porto-Maurizió Leonard Missió Beszédei. Válogatott hat nagybőjtői szentbeszéd. Fordította: N.—n. — A halál. A halálra való emlékezés igen nagy kincs. — A hit. Az igaz hit ismervei, áldásai. — Szeresd ellenségeidet. Boesásunk meg az ellenünk vétőknek, Isten is megbocsát, ellenkező esetben irgalom nélkül íté. — Az alkalmak. A kísértések ellen. mindig csak futás volt és lesz a legjobb fegyver — Az általános ítélet. Az utolsó ítélet borzalmai és örömei. — Az üdvösség mindennél többet ér. Az üdvösség fölötté fontos dolog; igen igen bizonytalan, ha egyszer eljártok, nem szerzitek azt vissza soha többé.

Egész évre 8 kor. Megrendelhető: Jó Pásztor szerk. címén, Budapest, VII., Csömöri-ut 16. Ugyanott Orosz Adám két szentbeszédek I. kötete. Advent I. Husvét VI. f. 4 kor. kötve 5 kor.

NYILTTER.

Értesítés!

Nagyvárad és vidéke t. közönségét van szerencsém értesíteni, hogy a

Braun és társa

cégen alakult és Nagyvárad, Zöldfa-utcán, a volt Róth A. Gyula-féle helységben berendezett **cipő, kalap és férfi-divat kereskedést** a mai napon átvettém és az újonnan a mai kor követelményeinek megfelelően berendezve a saját cégem alatt tovább vezetem.

A midőn ezen üzletemet megnyitóm, biztosítom a nagyérdemű közönséget arról, hogy szükségletét sehol oly

olcsón és jó minőségben

be nem szerezheti, mint nálam.

Kérem erről szives látogatása mellett személyes meggyőződést szerezni.

Tisztelettel:

Weisz Herman.

150

Igazságszolgáltatás.

Sorozási incidens.

(Megvert csendőrök.)

A múlt évi sorozás *Elesden* véres verekedéssel végződött a csendőrök és egy néhány duhaj legény között.

A verekedésre *Czink* Gábor és *Argyelán* Gábor révi legények szolgáltattak okot, akik ittasan, duhajkodva jöttek az élesdi vendéglőhöz, a hol a sorozást tartották. A két legényt folytonos zajonásuk miatt többször figyelmeztették a csendőrök, de erre még azok kerütek felül és *Czink* Gábor odakiáltotta *Mohucz* Gábor csendőrnek, hogy — Nem parancsolsz te nekem, ordithatok aho y nekem tetszik. Erre a csendőrök ki akarták szorítani a folyosóról a lármás tömeget, de *Czink* Gábor torkon ragadta *Mohucz* Gábor s a pár lépcső magasán folyosóról az udvarra rántotta. A földön dujakodó csendőr segítségére siettek *Sauhonyi*

Antal és *Csáki* Lajos csendőrök, de *Argyelán* Gábor utjokat állta. Erre *Csáki* Lajos fegyverét használta, s megsebesítette *Argyelánt*.

A két révi legényt tegnap vonta felelősségre a nagyváradai büntetőörvényszék. Hatóság elleni erőszakkal vádolja őket a kir. ügyészség.

A tegnapi tárgyaláson *Fassie* bíró előtt beigazolódott, hogy *Czink* Gábor és *Argyelán* Gábor tetteleg bántalmazták a csendőröket, de tettük enyhítésül szolgál ittasságuk s így a törvényszék hatóság elleni erőszak vétségéért *Czink* Gábort 14 napi, *Argyelán* Gábort 8 napi fogházzal büntette.

Soós Kálmán. A megvádolt bíró ügyében tegnapelőtt döntött a királyi tábla. A határozatot azonban egyelőre titokban tartják. Tegnap kellett volna a döntést a vizsgálóbíróknak a felek képviselői előtt felolvasni, de az iratok még nem érkeztek le a tábláról. Ma azonban már eldől, vajjon letartóztatják-e *Soós* Kálmánt?

TAVIRATOR.

Hatvan tiltakozik a katonai javaslatok ellen.

Budapest, febr. 27. (Saj. tud. táv.) Holnap 100 tagu küldöttség érkezik Hatvanból a fővárosba, hogy személyesen nyujtsák be a képviselőházhoz a katonai javaslatok elleni tiltakozásukat.

Az osztrák honvédelmi miniszter kijelentése a képviselőházban.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.) *Vellersheimb* gróf, az osztrák honvédelmi miniszter az urak Házának csütörtöki ülésén tett kijelentése, mely szerint legfelsőbb akarat az, hogy a hadsereg minden tekintetben közös maradjon; általános feltűnést kelt, s ellenzéki körökben nagy izgatottságot keltett. A függetlenségi párt holnap a képviselőházban is szóvá teszi a vakmerő kijelentést.

Hirek a Balkánról.

Soloniki, febr. 27. (Saj. tud. táv.) Montenegró határán nagy erődítéseket, sánczokat építenek, s általában megindultak a védelmi előkészületek. Macedoniában minden rend felbomlott. Általános anarchia uralkodik. A fegyverben álló csapatok fejtellenül garázdálkodnak. Egy zászlóalj nyíltan fellázadt és megtagadta az engedelmisséget. Albán kóbor csapatok megrohanták a fegyházakat és börtönöket, s ezek lakóit szabadon bocsátották, viszont a bolgár csapatok több politikai gyilkosságot követtek el.

Konstantinápoly, febr. 27. (Saj. tud. táv.) Elterjedt a hír, hogy *Mitrovicz* orosz konzult meggyilkolták, de más forrásból e híresztelést megczáfolják.

A szász trónörököséről.

Bécs, február 27. (Saj. tud. táv.) *Lujza* toskánai nagyhercegnő, gyógyulása után Lindauba költözik, a hol már a toskánai herceg kastélyát rendezik számára.

Elgázolt állatorvos.

Eszék, febr. 27. Az alsóvárosi pályaudvaron sertések feladása közben *Vorberger* Tivadar állatorvos a teherkocsik közé került, a melyek összenyomták. A szerencsétlen ember szörnyet halt. (M. T. I.)

Orosz vélemény a balkáni forrongásról.

Konstantinápoly, febr. 27. (Saj. t. táv.)
A konstantinápolyi orosz követségi titkár egyik angol lap tudósítója előtt kijelentette, hogy addig nem lesz békeség a Balkánon, míg Törökország meg nem adja Macedoniának az autonómiát és keresztény kormányzót nem állít az élére.

Megszünt járvány.

Paks, febr. 27. A kanyarójárványt, a mely január elseje óta grasszált, ma végleg megszüntnek nyilvánította a hatóság. A négy hét óta zárva volt elemi iskolákat újra megnyitották. A kanyaróban és az ebből támadt tüdőgyulladásban 29 gyermek halt meg. (M. T. I.)

Spanyol választási törvények.

Madrid, febr. 27. A központi választó bizottság 8 szavazattal 7 ellenében elfogadta az előadó jelentését, a mely a kormányt felszólítja, hogy a választótörvényre vonatkozólag kibocsátott körrendeletéről felvilágosítást adjon. Ha a kormány válasza nem lesz kielégítő, a kérdést a parlament elé viszik. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tűzrel-vassal.

Irta: **Sienkiewicz Henrik.** 208

— Honnan tudod, hogy kiáltott fel Mihály.

— Hogy? mit?

— Csak azt akartam kérdezni, hogy mi motoszkál a fejedben? Hogyan történhetne meg az?

— Miért ne? Nem vagy te nemes ember? És a nemesek nem egyenrangúak valamennyien? Nincsenek-e majdnem minden mágnásnak atyjafiai a ne nesség között, akikhez szívesen adják oda a leányaikat? Sienty Siffosinski nem Wisniowieckinek egy hugát vette-e feleségül? Mi valamennyien testvérek vagyunk, Mihály, ha mindjárt egyikünk a másiknak szolgálatában áll is, mivel valamennyien Jáfettól származunk, különbség csak a méltóságban és vagyonban lehet. Ugy mondják, hogy néhol nagy különbség van a nemesek között, de az valami-nemesség! A kutyák közt ismerek különbséget, vannak agarak, kopók és komondorok, amelyeknek mindegyike a maga hivatását követi, de képzelheted, Mihály, hogy a nemességgel az más-ként van, különben kutyafajzat volnánk és nem nemesség. Ezt a szégyent pedig az Isten se tette volna meg a mi szép fajtánkon.

— Igazad van, de a Wisniowieckiekben királyi vér csörgedezik.

— Hát téged Mihály, nem választhatnának meg királyllyá? Én volnék az első, aki rád szavaznék. Hiszen Skarszewski is esküszik, hogy meg tudná magát választatni, ha a koczkajátéktól ideje volna rá. Tökéletes emberek vagyunk, csak a szegénységünk, de nem a születésünk áll az utunkban.

— Látod, éppen ez az! sóhajtott Sagloba. Mit tehetünk hát? Teljesen kifosztottak már és elpusztultunk, ha csak a köztársaság valami kis kárpótlást nem ad nekünk, — nyomorúságosan elpusztultunk! Csoda-e, hogy az ember, ha még olyan mértékletes természetű is, szívesen elborozgat? Gyere, Mihály, igyunk egy pár korty bort, hátha megvigasztalódnak.

E közben az ó-városba értek és betértek egy kocsmába, amelynek ajtaja előtt több szolgálógyény ácsorgott, bent iszogató gazdájuk köpenyegét őrizve. Bent letelepedtek az asztal mellé és bort hozattak. Aztán tanácskozni kezdtek.

— Ha Chmielnickij csakugyan elvonul Samoscsa alól és a béke betűt, — akkor a hercegnőt meg tudjuk találni, szólta Sagloba.

— Mielőtt el kell mennünk Skrzetuskihoz. El ne hagyjuk addig, míg a lányt meg nem találjuk.

Együtt fogunk meenni. De most lehetetlen Samoscsba jutni.

— Az már mindegy, ha csak az Isten később megsegít.

Sagloba kiitta a borát.

— Majd megsegít! Majd megsegít! — szólta.

Tudod, Mihály, mit mondok?

— Mit?

— Bohun meghalt!

Wolodyjovszky csodálkozva nézett rá.

— Azt én tudom legjobban.

— Hogy aranyozzák be a kezeidet! Persze, hogy tudod és én is tudom, hiszen láttam, hogyan vágta agyon és még most is látom, de mégis folyton ismételnem kell azt, mert néha úgy tűnik nekem az egész, mintha csak álmodtam volna. Micsoda gondolat oszlattál el, micsoda csomót vágál ketté a kardoddal! De mégis! Istenemre, ki se tudom mondani! Nem, ezt ki nem állom! Hadd öleljelek meg, Mihály! Hidd el, hogy mikor megismertelek, azt gondoltam: Ejnye, micsoda kis figura! — most pedig a legjelesebb lovag vagy a szememben, amióta Bohunt megölted. Bohun már nem él, se hirt, se hamva, agyon vertük örök időkre! Amen!

(Folyt. köv.)

Értéktőzsde.

Budapest, febr. 27.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, febr. 27.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisa	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	—
Káposzta, repce, aug.	6.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. febr. 27-én.

Magyar aranyjáradék 4%	12.35
Magyar koronajáradék	98.05
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/3%	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	99.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—

Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	99.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	200.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	159.—
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék aranyban	121.—
Osztrák korona járadék	101.—
Osztrák államsorsjegyek	154.50
Osztrák magyar bank részvény	15.76
Magyar hitelbankrészvény	741.—
Osztrák hiteliutózet részvény	691.—
Párisi vista	95.42
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.08
Németbirodalmi márka	117.05
Londoni vista	239.95
20 márkás arany	28.41

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy **6 szobás utcai lakás** f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél.

180.

Eladó

I-ső osztályu téglá

a Fácánosban

ezrenkint 30 K. 60 f.-ért. Eladással megbizva **Sticz Mátvás** fácánosi gazda.

Nagy mennyiségben véve némi engedmény.

Hoffmann Henrik

püsp. urad. kasznár.

174.

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém értesíteni, miszerint az utaztatás törvényes beszüntetése következtében »női divat-szövet és selyem-különlegességek áruházaim« összes cikkeiből **Nagyváradon, Strohmayer Pál vászon- és fehérnemű üzénél** (Szent László-tér 1. sz. Telefon 166.) **bizományi raktárt létesíték**, hol már a legközelebbi **tavaszi és nyári újdonságok** beszerezhetők, esetleg megrendelhetők.

Vidéki megrendeléseket, valamint minták szétküldését is Strohmayer Pál ur eszközli, miért is kérem becses szükségletei iránt hozzá fordulni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

SZÉNÁSY GYULA
BUDAPEST, Kristóf-tér.

350

Hirdetmény.

A Nagyváradi takarékpénztár, Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Biharmegyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank r. t. bejegyzett nagyváradi cégek ezennel közhirre teszik, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hóig heverő tőkék után 3 1/2 % -ot. 3. A zárlatközi időben nem teljes 4 hóig heverő tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hóig hevernek de betéti idejük a zárlat által megszakítottak

olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó le nem telt:

a zárlat előtti időre 3 % -ot
a zárlat utáni időre 3 1/2 % -ot

A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a betevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik

Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-ső napjától kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyvárad 1903 február hó 14. én.

Nagyváradi takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk., ipar- és terményhitelbank r. t.
Biharmegyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és iparbank r. t.

158.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy a

4.2-00os egyesített államköölcsön

convertálását, vagy azok visszafizetésére való felmondását teljesen költségmentesen közvetítjük és

bármely más értékpapírok vételét vagy eladását

a legelőnyösebb módon eszközöljük.
Nagyvárad, 1903. február 20.

Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Terményhitelbank.

170.

Értesítés!

Üzletnagytás és építkezés végett az egész raktár

a Kalenda-féle üzlethelyiségbe,

Szt. László-tér lett márczius 2-áig

áthelyezve, ahol e szép rőfös és rövidáru raktárban mindent a lehető legolcsóbban lehet beszerezni.

Kérem figyelemmel lenni, mert e raktár ki lesz e helyiségben árulva.

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

221.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos áruk mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.